

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Introduksjon til samtaleanalyse	13
Innledning	13
Hva er samtaleanalyse (CA)?	15
Samtaleanalysens opprinnelse	16
Erving Goffman	16
Harold Garfinkel	18
Harvey Sacks, Emanuel Schegloff og Gail Jefferson	19
Institusjonell og hverdagslig interaksjon	23
«Ren» og «anvendt» CA	26
Hva kan samtaleanalyse brukes til?	27
Les mer	29
Kapittel 2	
Samtalens grunnleggende strukturer	30
Innledning	30
Turtaking	31
Turtakingssystemet	31
Turkonstruksjonsenhet (TKE) og overgangsrelevant sted (ORS)	36
Metoder for å produsere en lengre tur	39
Sekvensorganisering	40
Presekvens	42
Innskuddssekvens	43
Postekspansjon	45
Epistemiske og deontiske rettigheter	47
Spørsmål og spørsmålsdesign	49
Agenda	51
Presupposisjoner	53
Preferanseorganisering	55

Preferert- og dispreferert respons	55
Preferanseorganisering i første partdel	57
Vurderinger, enighet og uenighet	59
Reparasjon	64
Overordnet sekvensiell organisering	70
Les mer	74

Kapittel 3

Samtaleanalytisk metode	75
Innledning	75
Grunnleggende analyseprinsipper	76
Data skal være autentiske	76
Umotivert observasjon	78
Neste turs bevisførselsprosedyre	79
Avvikende tilfeller	81
Kontekstens betydning	83
Hvordan gjøre en samtaleanalyse?	85
Observasjon	85
Identifisere et fenomen og lage en samling	86
Beskrive en praksis	88
Hvordan sikre kvalitet i samtaleanalytisk forskning	90
Validitet	91
Reliabilitet	93
Hvordan skrive en samtaleanalyse?	96
Formulere et overordnet resonnement	97
Velge ut tilfeller fra samlingen som best representerer fenomenet i full bredde	98
Lage kommentarer til klippene med punktliste over poenger som skal fram i analysen	98
Sekvensiell analyse og oppbygging av avsnitt	99
Forslag til disposisjon for CA-analyse	103
Les mer	104

Kapittel 4

Å transkribere samtaler	105
Innledning	105
Grunnleggende kjennetegn ved CA-transkripsjon	106
Transkripsjonssystemet: en praktisk gjennomgang	109

Linjeformatet: identifisering av talere og nummerering av linjer	109
Sekvensiell utforming: Hvordan skille mellom TKE og ORS i transkripsjonen	111
Pauser og mellomrom	116
Overlappende tale	118
Intonasjonsmarkering ved TKE-slutt	120
Intonasjon og tonehøyde	122
Lydstyrke og trykkmarkering	123
Tempo	124
Andre trekk ved CA-transkripsjonen	126
Oversettelse av transkripsjon	127
Multimodal transkripsjon	129
Navn på databaser og anonymisering	132
Betraktninger om Jefferson-konvensjonen og analytiske valg	133
Les mer	134
Transkripsjonssymboler	135
Jefferson-konvensjonen	135
Mondada-konvensjonen for transkripsjon av multimodalitet	137

Kapittel 5

Samtaler i skolen	138
Innledning	138
Rammevilkår for samtaler mellom lærer og elever	140
Helklassesamtaler	142
Turtaking i helklassesamtaler	142
Sekvenser i helklassesamtaler	145
Læreres spørsmål	147
Lærerens tredjetur	150
Å framheve det læringsverdige gjennom reformulering	152
Å korrigere elevsvar	153
Veiledning ved gruppearbeid	155
Planlagte og spontane veiledningssamtaler	156
Overordnet sekvensiell organisering av veiledningssamtaler i gruppe	156
Lærerens bevegelse i rommet	159
Fagsamtale ved muntlig eksamen	161
Kunnskap i klasserommet: Epistemisk posisjonering og forhandling	165
Bevisstgjøre eller endre praksis?	168
Les mer	170

Kapittel 6

Samtaler i helse- og omsorgstjenesten	171
Innledning	171
Aktivitetsfasene i en legekonsultasjon (overordnet sekvensiell organisering) ...	173
Beslutninger om behandling	178
Å anbefale behandling	179
Å gi pasienten valg	181
Å gi anbefaling gjennom vektete alternativer	184
Kommunikasjon i særlig krevende situasjoner	186
Konsultasjoner med tolk via video	187
Kommunikasjon med personer med kognitiv svikt	190
Problemer med å huske	191
Problemer med å finne ord	194
Bevisstgjøre eller endre praksis?	196
Les mer	199

Kapittel 7

Samtaleanalyse og kommunikasjonstrening	200
Innledning	200
Eksempler på CA-basert kommunikasjonstrening	203
«Video learning»: en videobasert læringsmetode (Due et al., 2018)	203
«Better Conversations with Aphasia» (Beeke et al., 2013)	204
«Real talk» (Parry et al., 2020)	204
CARM: «The Conversation Analytic Role-play Method» (Sikveland & Stokoe, 2018)	205
CARM-metoden i bruk	205
Hva kjennetegner et opplæringselement?	206
Interaksjonell «byrde» som opplæringselement: eksempel fra resepsjonist-pasient-samtaler	206
Linje-for-linje-formatet som pedagogisk ressurs: eksempel fra telefonsalg ...	209
Den interaksjonelle veibanen	213
Hvordan komme i gang med innsamlingen av opplæringsenheter?	214
Interaksjonelle muligheter og hindringer endres tur for tur: eksempel fra krisekommunikasjon	216
Les mer	220
Transkripsjonssymboler	221
Mondada-konvensjonen for transkripsjon av multimodalitet	223
Liste over korpus brukt i bokas eksempelsamling	224

Samtaleanalytiske fagbegreper på engelsk og norsk	227
Referanser	236
Stikkord	248
Forfatteromtaler	252